

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

*Decizie tradusă și redactată de către Direcția agent guvernamental.
Ea poate suferi modificări de formă.*

SECȚIA A CINCEA

DECIZIE

Cererea nr. 62019/17
Ștefan BIRĂU
versus Republica Moldova

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a cincea), întrunită la 3 aprilie 2025 într-un Comitet format din:

María Elósegui, *Președinte*,

Gilberto Felici,

Kateřina Šimáčková, *judcători*,

și Martina Keller, *Grefier adjunct al Secției*,

Având în vedere:

cererea (nr. 62019/17) *versus* Republica Moldova, depusă la Curte la 14 august 2017 în baza Articolului 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”) de către un cetățean moldovean, dl Ștefan Birău („reclamantul”), care s-a născut în anul 1977 și locuiește în Chișinău, fiind reprezentat de către dl V. Postolache, avocat în Chișinău;

decizia de a comunica cererea Guvernului Republicii Moldova („Guvernul”), care a fost reprezentat de către Agentul său, dl D. Obadă, reprezentantul Republicii Moldova la Curtea Europeană a Drepturilor Omului;

observațiile părților;

Având în vedere că dna Diana Sârcu, judecător ales în privința Republicii Moldova, s-a abținut de la examinarea acestei cauze (Articolul 28 § 3 din Regulamentul Curții);

După deliberare, pronunță următoarea decizie:

OBIECTUL CAUZEI

1. Cererea se referă la casarea unei hotărâri judecătorești pronunțate în favoarea reclamantului prin examinarea (și, ulterior, menținerea) de către instanțele naționale a unui apel pretins prescris.

2. La 6 iunie 2016 Judecătoria Centru, mun. Chișinău a emis o hotărâre în favoarea reclamantului, respingând pretențiile civile ale lui M.L. împotriva sa.

3. La 22 iunie 2016, fiind reprezentată de către un avocat, M.L. a depus un apel nemotivat împotriva hotărârii din 6 iunie 2016.

4. La 14 septembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău nu a dat curs apelului, oferindu-i lui M.L. un termen de zece zile de la comunicarea încheierii judecătorești pentru a depune un apel motivat și pentru a achita taxa de stat.

5. La 18 octombrie 2016 a fost expediată copia încheierii respective la adresa lui M.L. și la biroul avocatului lui M.L.

6. La 28 octombrie 2016 M.L. a achitat taxa de stat, iar la 1 noiembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a recepționat apelul său motivat.

7. La 13 decembrie 2016 Curtea de Apel Chișinău a restituit cererea motivată de apel a lui M.L. fără a o examina, deoarece apelul motivat fusese depus după trei zile de la expirarea termenului de 10 zile, care avusese loc la 28 octombrie 2016.

8. M.L. a depus recurs împotriva încheierii respective, argumentând că ea fusese plecată din țară în perioada 15-22 octombrie 2016 și că aflate despre încheierea instanței la 23 octombrie 2016, după revenirea ei în țară. Ea a susținut că nici avocatul său nu recepționase încheierea instanței, deoarece biroul său se afla în proces de reparație, iar semnătura sa nu era pe avizul de recepție.

9. La 15 februarie 2017 Curtea Supremă de Justiție a casat încheierea instanței din 13 decembrie 2016, notând că taxa de stat fusese achitată la 28 octombrie 2016, în timp ce cererea motivată de apel fusese depusă înainte de data ședinței de judecată, ceea ce nu a periclitat sau tergiversat examinarea cauzei. Curtea Supremă de Justiție a expediat cauza în instanța de apel pentru examinare în fond.

10. La 14 august 2018, examinând apelul în fond, Curtea de Apel Chișinău a casat hotărârea din 6 iulie 2016 și a admis pretențiile lui M.L. împotriva reclamantului. Această decizie a fost în final menținută de către Curtea Supremă de Justiție la 30 ianuarie 2019.

11. Reclamantul s-a plâns că procesul fusese inechitabil și contrar Articolului 6 § 1 din Convenție, deoarece instanțele naționale au examinat (și ulterior admis) un recurs tardiv.

APRECIEREACURȚII

2. Reclamantul a susținut că cererea motivată de apel al lui M.L. fusese depusă după trei zile de la expirarea termenului de zece zile stabilit de către Curtea de Apel Chișinău, însă, cu toate acestea, instanțele naționale examinaseră și ulterior admiseseră apelul, contrar principiului securității juridice garantat de Articolul 6 § 1 din Convenție.

13. Guvernul a contestat argumentele reclamantului și a susținut că cererea ar trebui să fie declarată inadmisibilă. El a considerat că apelul motivat fusese depus în termen și prezentat înainte de prima ședință de judecată. El a susținut că o asemenea practică nu ar fi periclitat sau tergiversat examinarea cauzei, fiind conformă cu jurisprudența aplicabilă la acea vreme. Guvernul a prezentat patru decizii ale Curții Supreme de Justiție pronunțate în perioada 2016-2017, care adoptau o abordare similară cu cea din prezenta cauză. De asemenea, el a susținut că restituirea apelului fără examinare ar fi echivalat cu un „formalism excesiv” și ar fi limitat accesul lui M.L. la o instanță de judecată.

14. Reclamantul a susținut că decizia Curții Supreme de Justiție era contrară interpretării obișnuite a legislației interne, conform căreia apelul motivat depus peste termenul stabilit de către instanță era declarat prescris, iar cererea era returnată fără examinare. El a făcut trimitere la soluțiile contradictorii emise de către Curtea Supremă de Justiție, referitoare la admiterea apelurilor motivate depuse după termenul stabilit, și a prezentat nouă decizii ale Curții Supreme de Justiție pronunțate între anii 2017 și 2022, în care, cu excepția cauzelor prezentate de către Guvern, apelul fusese restituit fără examinare.

15. Curtea reiterează că dreptul la un proces echitabil trebuie interpretat în lumina statului de drept. Unul din elementele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității juridice, care cere, printre altele, ca atunci când instanțele judecătorești au dat o apreciere definitivă unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (a se vedea *Brumărescu v. România* [MC], nr. 28342/95, § 61, CEDO 1999-VII). Normele referitoare la termenele de exercitare a unei căi de atac au scopul de a asigura înfăptuirea corectă a justiției și respectarea, în special, a principiului securității raporturilor juridice. Persoanele interesate trebuie să se aștepte ca aceste norme să fie aplicate (a se vedea, printre altele, *Magomedov și alții v. Rusia*, nr. 33636/09 și altele 9, § 87, 28 martie 2017, cu referințele ulterioare).

16. De asemenea, în cauza *Nejdet Şahin și Perihan Şahin v. Turcia* ([MC], nr. 13279/05, §§ 49-58, 20 octombrie 2011), Curtea a recapitulat condițiile în care deciziile contradictorii ale instanțelor supreme la nivel național au încălcat cerința unui proces echitabil garantat de Articolul 6 § 1 din Convenție. Criteriile care ghidează evaluarea sa constau în a stabili dacă există „diferențe profunde și de lungă durată” în jurisprudența unei instanțe supreme, dacă dreptul intern prevede mecanisme pentru depășirea acestor

inconsecvențe, dacă aceste mecanisme au fost aplicate și, dacă este cazul, care a fost efectul urmărit.

17. Curtea notează că, până în anul 2017, jurisprudența Curții Supreme de Justiție a fost consecventă în abordarea sa cu privire la acceptarea apelurilor motivate ca fiind depuse în termen în cazul în care fuseseră depuse înainte de data primei ședințe de judecată stabilite. La 14 aprilie 2017 Curtea Supremă de Justiție a emis Recomandarea nr. 99, adoptând o abordare mai strictă în raport cu respectarea termenelor procedurale pentru depunerea cererilor de apel motivat. Noua abordare este reflectată în mod consecvent în deciziile instanței respective din 2018, 2021 și 2022, prezentate de către reclamant.

18. Curtea reamintește că dezvoltarea jurisprudenței nu este, în sine, contrară bunei administrări a justiției, deoarece lipsa unei abordări dinamice și evolutive ar risca să împiedice reforma sau îmbunătățirea (a se vedea *Atanasovski v. „Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei”*, nr. 36815/03, § 38, 14 ianuarie 2010, și *Nejdet Şahin și Perihan Şahin*, pre-citată, § 58). Curtea notează că prezenta cauză relevă, într-adevăr, o schimbare în jurisprudența Curții Supreme de Justiție din 2017 cu privire la admisibilitatea apelurilor ale căror motive detaliate au fost depuse în afara termenului preparatoriu acordat de către instanțe. Cu toate acestea, Curții nu i s-au prezentat dovezi care să ateste incoerența practicii înainte sau după ce aceasta a evoluat de la o abordare mai puțin strictă la una mai strictă. Reclamantul nu a prezentat nicio jurisprudență referitoare la perioada relevantă pentru a-și susține afirmațiile. Prin urmare, la 15 februarie 2017, atunci când Curtea Supremă de Justiție a pronunțat decizia în cauza sa, nu existau „diferențe profunde și de lungă durată” în jurisprudența relevantă cu privire la această chestiune procedurală.

19. Curtea reiterează că este în primul rând de competența autorităților naționale, în special a instanțelor, să soluționeze problemele de interpretare a legislației interne. Rolul Curții se limitează la verificarea compatibilității efectelor unei astfel de interpretări cu Convenția (a se vedea *Nejdet Şahin și Perihan Şahin*, pre-citată, § 49). Acest lucru se aplică în special interpretării de către instanțe a normelor de procedură, cum ar fi termenele de prezentare a actelor sau de depunere a recursurilor (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Tejedor García v. Spania*, 16 decembrie 1997, § 31, *Culegere de hotărâri și decizii* 1997-VIII).

20. În prezenta cauză, Curtea notează că decizia Curții Supreme de Justiție din 15 februarie 2017 prin care s-a casat încheierea de respingere a apelului și s-a dispus examinarea acestuia în fond a fost în conformitate cu jurisprudența internă aplicabilă la momentul respectiv (a se vedea paragrafele 17-18 de mai sus). Reclamantul nu a prezentat nicio probă sau argument contrar aspectelor respective.

21. Rezultă că plângerea cu privire la încălcarea principiului securității raporturilor juridice, garantat de dreptul la un proces echitabil prevăzut la Articolul 6 § 1 din Convenție, ca urmare a admitterii examinării unui apel

DECIZIA BIRĂU v. REPUBLICA MOLDOVA

prescris, este în mod vădit nefondată și trebuie respinsă în conformitate cu Articolul 35 § 4 din Convenție.

Din aceste motive, Curtea, în unanimitate,

Declară cererea inadmisibilă.

Redactată în limba engleză și comunicată în scris la 9 mai 2025.

Martina Keller
Grefier adjunct

María Elósegui
Președinte